

HANDLINGSPLAN FOR ROTTEBEKÆMPELSE 2022-2024

Rottebekæmpelse

Denne handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter beskriver fokusområder og retningslinjer for rottebekæmpelsen i Stevns Kommune i de kommende år. Planen skal revideres hvert 3. år.

Indhold

1	Indledning.....	3
1.1	Lovgrundlag	3
2	Rottehandlingsplanens mål	3
2.1	Overordnet mål for rottebekæmpelsen i kommunen	3
2.2	Succeskriterier for rottebekæmpelsen i perioden.....	4
3	Status på rottebekæmpelsen	4
3.1	Evaluering af tidligere rottehandlingsplan 2019-2021	5
4	Tildelte ressourcer til rotteområdet.....	5
5	Fokusområder i handlingsplanen	6
5.1	Øget fokus på forebyggelse af rotter	6
5.2	Sikring og renholdelse af ejendomme	6
5.3	Sikring og udbedring af kloakdefekter	7
5.4	Vejledning af borgere – henstilling, varsel og påbud	7
5.5	Måltrettet kloakrottebekæmpelse i samarbejde med Klar Forsyning	8
5.6	Tværfagligt samarbejde i den kommunale forvaltning	8
5.7	Miljøbevidst rottebekæmpelse	8
6	Privat bekæmpelse.....	9
6.1	R1-autorisation	9
6.2	Sikringsordning	9
6.3	R2-autorisation	9
7	Tilsynspligtige ejendomme	10
7.1	Fødevarer virksomheder	10
8	Andre ejendomme end tilsynspligtige.....	10
9	Andre skadedyr	10

1 Indledning

For at kunne foretage en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter er det nødvendigt med en målrettet strategi. Kommunen skal udarbejde en handlingsplan indeholdende en række mål for forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Handlingsplanen er retningsgivende for kommunen og skal give borgerne indsigt i de prioriteringer og strategier på rotteområdet, som kommunen har valgt at gennemføre. Handlingsplanen offentliggøres på kommunens hjemmeside og den skal revideres hvert tredje år.

Stevns Kommune indgår ny kontrakt om rottebekæmpelse ultimo 2021. Den nye kontrakt vil have fokus på øget kvalitet i den kommunale rottebekæmpelse.

Denne handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2022-2024 beskriver de tiltag, som Stevns Kommune har valgt at fokusere på i den kommende 3-årige periode.

1.1 Lovgrundlag

I henhold til rottebekendtgørelsen har Stevns Kommune pligt til at foretage en effektiv bekæmpelse af rotter samt udarbejde en handlingsplan for rottebekæmpelsen, som skal revideres hvert tredje år. Krav til planens indhold er beskrevet i bekendtgørelsens bilag 1.

Rottebekæmpelsen skal endvidere ske i overensstemmelse med følgende:

- Miljøstyrelsens vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter
- Miljøstyrelsens vejledning til brug af antikoagulanter til bekæmpelse af rotter (resistensstrategi)
- Kemikalieloven - Bekendtgørelse af lov om kemikalier
- Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter

2 Rottehandlingsplanens mål

Rottehandlingsplanen skal synliggøre de mål og aktiviteter, der skal sikre en effektiv rottebekæmpelse i perioden 2022-2024.

2.1 Overordnet mål for rottebekæmpelsen i kommunen

Målet med rottebekæmpelsen i Stevns Kommune er at forringe rotternes levedmuligheder i en sådan grad, at deres antal så vidt muligt begrænses. Dette vil vi opnå ved at have et godt samarbejde med borgerne og ved at:

- Sikre en effektiv rottebekæmpelse og forebyggelse med målrettet information og dialog med borgere og virksomheder
- Sørge for tilstrækkelige ressourcer i den daglige bekæmpelse, så den enkelte rottebekæmper har den fornødne tid til at varetage hver enkelt bekæmpelse og forebyggelse på faglig kompetent vis
- Have fokus på forebyggelse og skabe en god dialog med borgerne herom, så risikoen for gentagne rotteforekomster på samme ejendom mindskes
- Sikre at rottebekæmpelsen udføres miljøbevidst og i overensstemmelse med resistensstrategien. Det vil sige at der foretages en grundig undersøgelse, hvor ejendommen gennemgås mht. rotteaktivitet og der udføres giftfri bekæmpelse, hvor det er muligt

- Begrænse antallet af rotter i kloaksystemet ved at have et samarbejde med Klar Forsyning og have fokus på udbedring af kloakdefekter og vejledning af borgere ved kloakbrud på egen grund.

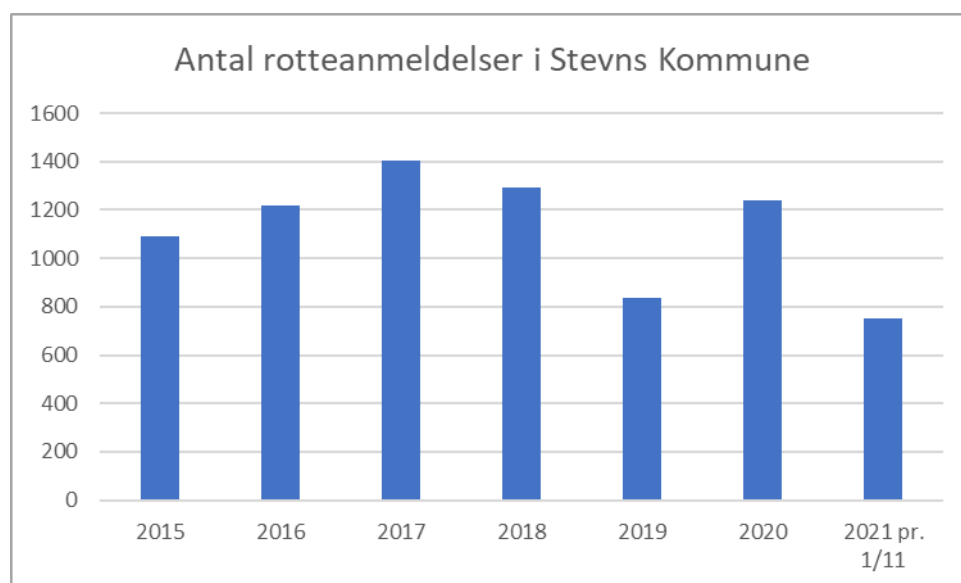
2.2 Succeskriterier for rottebekæmpelsen i perioden

Succeskriterier	Hvordan opnår vi det?
Færre ejendomme med gentagne anmeldelser	Sikre en effektiv bekæmpelse og forebyggelse. Antal ejendomme med mere end en anmeldelse opgøres via kommunens indberetningssystem DriftWeb
Mindske gener ved kloakrelaterede rotteforekomster	Sikre effektiv fejlfinding og hurtig udbedring af kloakbrud, evt. ved indragelse af kommunal håndhævelse. Måltrettet bekæmpelsesindsats i særligt rotteplagede områder i samarbejde med Klar Forsyning.
Effektiv bekæmpelse og forebyggelse	Sikre ressourcer til en effektiv bekæmpelse og vejledning til borgeren om forebyggelse samt øget fokus på kontraktstyring og kvalitetsikring.
Sikre minimalt forbrug af gift i bekæmpelsen	Fortrinsvis brug af fælder og fokus på rottesikring og udbedring af fejl og mangler. Mængden af anvendt gift registreres i DriftWeb

Figur 1: Succeskriterier for rottebekæmpelsen

3 Status på rottebekæmpelsen

I 2020 var antallet af anmeldelser steget igen i forhold til det meget lave antal anmeldelser i 2019. Dette er en naturlig følge af, at rottebestanden har genetableret sig oven på tørken i sommeren 2018, som dræbte mange kuld unger, hvilket gav færre voksne det efterfølgende år. 2021 ser dog ud til at ligge på samme lave niveau som 2019. Udviklingen i antallet af anmeldelser siden 2015 ses herunder.

Figur 2: Udviklingen i antal rotteanmeldelser fra 2015 – 2021

3.1 Evaluering af tidligere rottehandlingsplan 2019-2021

I Stevns Kommunes rottehandlingsplan 2019-2021 var de primære formål at nedbringe antallet af rotter samt mindske antallet af sager og nedsætte behandlingstiden på disse. Det er lykket at nedbringe antallet af anmeldelser og dermed sager i forhold til 2017 og 2018. Der har været øget fokus på at nedbringe behandlingstiden på sagerne ved at gøre borgerne opmærksomme på kravene til sikring og renholdelse af ejendomme, samt tidligere i processen at inddrage kommunen, hvis det er nødvendigt.

Stevns Kommune har i foråret 2020 fået opsat 45 uglekasser rundt omkring i kommunen for at reducere rottebestanden ad naturlig vej. Både kommunale arealer og interesserede grundejere har stillet træer til rådighed for opsætning af uglekasser. Det er især natugler, som kan tage rotter, og derfor er de fleste uglekasser tilpasset natuglens behov. Da ugleterne skal bruge noget tid på at tilvænnes de nye kasser, har vi endnu ikke fået så mange tilbagemeldinger om projektet.

Et andet punkt i den tidligere handlingsplan var samarbejdet mellem rottebekæmpelsesfirmaet og forsyningen. Kommunen indkalder til fælles møder, hvor bl.a. det fælles fældeprojekt i det offentlige kloaksystem sammen med Klar Forsyning behandles, og nye områder udvælges i samråd med rottebekæmpelsesfirmaet. Projektet omtales nærmere i afsnit 5.5. Forsyningen har oprettet en rottemail, så der kan kommunikeres direkte mellem bekæmpelsesfirma og forsyning. Dette medvirker til en hurtig reaktionstid på udbedring af kloakdefekter på forsyningens ledninger, samt en hurtig afklaring i tvivlsspørgsmål om ejerskab til kloakledninger.

Klar Forsyning har i 2020 udarbejdet en rottehandlingsplan, som bl.a. indbefatter rottebekæmpelse i forbindelse med renoveringsprojekter på kloaksystemerne. Handlingsplanen sikrer, at der forud for arbejdets begyndelse opsættes fælder i kloaksystemet, så rotterne ikke får mulighed for at sprede sig eller komme op på overfladen.

I rottebekendtgørelsen er der krav om at kommunen skal tilbyde opsætning af rottespærre i kloakledninger, som fører ind til private, regionale og statslige skoler, plejehjem, daginstitutioner og hospitaler. I Stevns Kommune har det omfattet 8 institutioner, og arbejdet er udført i 2020. Udgiften til rottespærre og efterfølgende vedligeholdelse afholdes inden for den eksisterende brugerfinansierede afgift til rottebekæmpelse. I forvejen er der opsat rottespærre på de kommunale ejendomme.

4 Tildelte ressourcer til rotteområdet

Rottebekæmpelsen i Stevns Kommune er gebyrfinansieret, og gebyret for 2021 er fastsat som 0,0709 ‰ af ejendomsvurderingen, svarende til ca. 71 kr. pr. 1 mio. kr. i ejendomsvurdering. Gebyret reguleres én gang årligt. Beløbet dækker udgifter til selve bekæmpelsen, IT-systemer m.v. samt de tilknyttede administrative opgaver som varetages af Stevns Kommunes Teknik- og Miljøafdeling. Finansieringen af rottebekæmpelsen skal hvile i sig selv, og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i gebyret de efterfølgende år.

Som borger eller virksomhed skal man således ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom.

Alle grundejere er forpligtet til at betale gebyret, også selvom de for egen regning får foretaget rottebekæmpelse i forbindelse med R1-bekæmpelse (sikringsordning) eller har R2-certifikat til selv at bekæmpe rotter på egen ejendom.

I 2022 stiger rottegebyret til 0,135 %. Stigningen sker som følge af øgede udgifter til rottebekæmpelsen, samt flere lovpligtige krav som skal sikre en effektiv og miljøbevidst rottebekæmpelse.

I 2021 har Stevns Kommunes Teknik- og Miljøafdeling anvendt ca. 0,33 årsværk på administrationen af den kommunale rottebekæmpelse. Stevns Kommune forventer at antallet af årsværk til administration af den kommunale rottebekæmpelse vil stige i den kommende handlingsplansperiode, som følge af øget fokus på kvalitetssikring og kontraktstyring.

5 Fokusområder i handlingsplanen

I den kommende planperiode lægger Stevns Kommune især vægt på følgende områder:

- Forebyggelse
- Sikring og renholdelse af ejendomme
- Sikring og udbedring af kloakdefekter
- Måltrettet kloakrottebekæmpelse

5.1 Øget fokus på forebyggelse af rotter

I Stevns Kommune har vi skærpet fokus på at forebygge rotter. Mange ejendomme oplever gentagne problemer med rotter år efter år, men borgerne kan selv gøre en stor indsats for at undgå at rotterne flytter ind. Når rottebekæmperen kommer ud på en ejendom vejledes borgeren i, hvilke tiltag der er nødvendige for at mindske risikoen for at rotterne genetablerer sig efter at bekæmpelsen er forbi.

Nogle af de vigtigste punkter i forebyggelse af rotter er:

- Sikring af bygninger
- Renholdelse og oprydning
- Renovering af brønde og kloakledninger
- Begrænsning af rotternes mulighed for at finde føde og skjulesteder

På Stevns Kommunes hjemmeside stevns.dk har vi materiale omkring forebyggelse af rotter, hvor man kan finde inspiration til, hvordan man bedst undgår at få rotter på sin ejendom.

5.2 Sikring og renholdelse af ejendomme

I en landkommune som Stevns udgør overfladerotter langt størstedelen af de sager som anmeldes. I mange tilfælde skyldes rottetilholdet eksempelvis dyrehold eller dårligt vedligeholdte bygninger. De hyppigste årsagstyper for rotteanmeldelser er dyrehold som eks. fugle og kaniner eller fodring af vilde fugle. En stor del af de indendørs anmeldelser skyldes gamle og dårligt vedligeholdte bygninger.

Rottetilhold er betinget af adgang til tre ting; mad, vand og skjulesteder. Tilgangen til vand er svær at undgå, men fjerner man rotternes føde- og redemuligheder, fjerner man også deres eksistensgrundlag. Derfor er der fokus på, at fødemuligheder som dyrefoder, nedfaldsfrugt og andet spiseligt skal fjernes eller sikres, samt at sørge for at der er ryddet op på ejendommen, så eksempelvis oplag af diverse genstande eller affald ikke udgør skjulesteder til rotterne.

For at nedsætte risikoen for at rotter genetablerer sig efter endt bekæmpelse, vil kommunen rådgive og stille relevante og tilstrækkelige krav til borgere og virksomheder om renholdelse og sikring af ejendomme, samt udbedring af skader på bygninger og stikledninger.

5.3 Sikring og udbedring af kloakdefekter

I byzoneområder er de fleste rotter i kloakkerne. Hovedparten af rotteforekomsterne på overfladen stammer fra kloakrotter, som typisk har gnavet sig igennem rørene og er kommet op til overfladen, fordi rørene er brudt sammen pga. tæring, ælde, byggesjusk mv. Når kloakrotterne kommer op til overfladen, kan de strejfe rundt i bymiljøet.

Foto 1: Rotte stikker snuden frem i et knækket kloakrør

Konstaterer rottebekæmperen evt. via røg og/eller vandprøve, at rottetilholdet skyldes kloakbrud på egen grund, vil grundejer modtage en henstilling om at kontakte en autoriseret kloakmester til at undersøge og udbedre skaderne samt en opfordring til efterfølgende at få isat en rottespærre.

Konstateres et kloakbrud i det offentlige kloaksystem kontakter rottebekæmperen Klar Forsyning direkte, som undersøger og udbedrer skaden.

5.4 Vejledning af borgere – henstilling, varsel og påbud

Når en rotteanmeldelse er modtaget, gennemgår rottebekæmperen ejendommen for at undersøge hvad der er årsagen til rottetilholdet. Hvis der konstateres tydelige fejl og mangler f.eks. tilgængeligt dyrefoder, kloakbrud eller lignende, vejledes grundejer i hvilke tiltag der er nødvendige, for at bekæmpelsen skal have størst mulig effekt. Om nødvendigt gives en skriftlig henstilling, hvori de påkrævede tiltag er oplistet.

Følges rottebekæmperens henstilling ikke, kan Stevns Kommune give varsel og påbud efter rottebekendtgørelsens regler. Et påbud gives når grundejer ikke har efterlevet rottebekæmperens gentagne anvisninger. Forud for påbuddet gives et skriftligt varsel og der fastsættes typisk en tidsfrist for hvornår det påbudte skal være udført.

Kommunen vil dog altid først forsøge at løse en situation i samarbejde med grundejer/lejer.

5.5 Målrettet kloakrottebekæmpelse i samarbejde med Klar Forsyning

Stevns Kommune anvender ikke gift i kloaksystemet. I samarbejde med Klar Forsyning køres et projekt med fælder i det offentlige kloaksystem i områder, hvor der er mange rotteanmeldelser. I figur 3 ses en oversigt over projektets resultater i årene 2019 og 2020. Fældene kan flyttes til et nyt område, afhængigt af rotteaktiviteten, så de placeres der, hvor behovet er størst.

Placering	Antal rotter skudt i 2019	Antal rotter skudt i 2020
Strøby Egede, Solsiden	67	26
Strøby Egede, Akacievej og Brinken	178	56
Strøby Egede, cykelsti bag Magnolievej	<i>Ikke opsat</i>	14
Hårlev, Solbakkevej og Hovedgaden	49	40
Hårlev, Metalvej og Nymøllevej	2	<i>Nedtaget</i>
Skørpinge, Gadekærsvej	19	7
I alt	315	143

Figur 3: Antal dræbte rotter i kloaksystemet, Klar Forsyning

Klar Forsyning anvender også fælder ved kloakerings- og renoveringsprojekter. Hvis der ved inspektion findes kloaksystemer, som er i dårlig stand eller som ikke er blevet blændet korrekt af ved nedlæggelse, sættes fælder op i kloaksystemet rundt om det område, der skal renoveres. På den måde sikres at rotter, der har taget ophold i kloaksystemet, ikke flytter til nye områder, når arbejdet på kloaksystemet påbegyndes, men i stedet bliver bekæmpet.

5.6 Tværfagligt samarbejde i den kommunale forvaltning

I Stevns Kommune er der fokus på samarbejde på tværs i forvaltningen. Formålet med et tværfagligt samarbejde er at kunne udnytte anden faglig ekspertise og kapacitet i forebyggelsen af rotter. Dette kan f.eks. være aktuelt i sager omhandlende:

- Affaldshåndtering
- Bygge- og kloakeringsprojekter
- Social indsats i forhold til kommunens svage borgere

Stevns Kommune har i 2021 oprettet en tværfaglig stilling, som er en vigtig medspiller i rottebekæmpelsen. Den boligsociale medarbejder fungerer som bindeled mellem de forskellige afdelinger i forvaltningen, og er den primære kontaktperson for borgeren. Dette gør at borgeren oplever en ro og kontinuitet i sagsbehandlingen, hvilket fremmer samarbejdet mellem borger og kommune.

5.7 Miljøbevidst rottebekæmpelse

For at sikre at rottebekæmpelsen sker miljøbevidst, vil der altid ved mindre forekomst af rotter som udgangspunkt blive anvendt fælder. Dette vil også nedsætte risikoen for at rotter udvikler resistens overfor gift og medfører samtidig mindre risiko for sekundære forgiftninger af andre dyr. Der findes mange typer af rottefælder, herunder smækfælder, elektroniske fælder og trådfælder til fangst af levende rotter.

Indendørs bekæmpelse vil som hidtil blive udført med fælder, for at undgå ubehagelig lugt fra døde rotter i bygninger.

Foto 2 og 3: Levende rotte fanget i trådfælde og en almindelig smækfælde

6 Privat bekæmpelse

Stevns Kommune godkender privat rottebekæmpelse foretaget af både R1 og R2 autoriserede personer. Privat bekæmpelse af rotter skal foregå i overensstemmelse med kommunens handlingsplan og til en hver tid gældende lovgivning. Kommunen vil føre tilsyn med den private bekæmpelse på stikprøvebasis.

6.1 R1-autorisation

Giver adgang til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter samt til at etablere sikringsordninger.

6.2 Sikringsordning

En sikringsordning er en aftale om forebyggelse af rotter, som indgås mellem en R1-autoriseret bekæmper og en grundejer. En sikringsordning har til formål at forebygge og standse rotterne, før de bliver til et problem. Indgåelse af en privat sikringsordning sker for egen regning.

Ved indgåelse af en aftale om sikringsordning skal bygninger, afløbssystemer og udendørs arealer gennemgås for fejl og mangler af den autoriserede rottebekæmper. Bygningsgennemgangen skal kortlægge om rotter har adgang til, eller kan opholde sig i bygningerne.

Fejl og mangler konstateret i forbindelse med bygningsgennemgang skal udbedres af grundejer som led i forebyggelsen af rotterne. Bygningsgennemgangen skal foretages minimum hvert 3. år og rapporten skal fremvises til kommunen på forlangende.

6.3 R2-autorisation

Giver adgang til at foretage bekæmpelse af rotter på egen erhvervsejendom. R2-autorisation giver adgang til at bruge visse kemiske bekæmpelsesmidler, der er godkendt hertil i henhold til bekæmpelsesmiddelbekendtgørelsen. Bekæmpelsen sker for egen regning. Ved erhvervelse af R2-autorisation bedes autorisationsnr. fremsendt til Stevns Kommune.

Ved bekæmpelse af rotter er den R2-autoriserede person ansvarlig for at forekomst af rotter straks anmeldes til kommunen, og der skal skriftligt gives besked om, at der foretages bekæmpelse på egen ejendom. Punkterne i bilag 6 i rottebekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal løbende indberettes til den fællesoffentlige rottedatabase.

7 Tilsynspligtige ejendomme

Tilsynspligtige ejendomme er erhvervsejendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker.

Stevns Kommune har udarbejdet en liste over tilsynspligtige ejendomme, som årligt bliver ajourført.

Tilsynspligtige ejendomme vil én gang årligt i perioden 1. oktober til 1. marts blive undersøgt for rotter. Træffes der ikke nogen hjemme, undersøges tilgængelige udendørsarealer for tegn på forekomst af rotter. Ved forekomst af rotter, iværksættes der bekæmpelse efter gældende regler.

Tilsynene foregår uvarslet, men forud for tilsynsperioden vil Stevns Kommune annoncere i dagblade og på kommunens hjemmeside.

7.1 Fødevarevirksomheder

Fødevarestyrelsen foretager undersøgelse for rotter i forbindelse med deres kontrol efter fødevarelovgivningen. Bliver kommunen bekendt med rotter på en fødevarevirksomhed, vil kommunen straks indberette dette til Fødevarestyrelsen.

8 Andre ejendomme end tilsynspligtige

Bekæmpelse af rotter på andre ejendomme end tilsynspligtige er baseret på borgernes anmeldelse til kommunen.

9 Andre skadedyr

Ved forekomst af andre skadedyr eksempelvis mus, muldvarpe, mosegrise, mår, væggelus, myrer og hvepse er borgere og virksomheder henvist til selv at foretage bekæmpelsen eller tage kontakt til en privat skadedyrsbekæmper.